

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a**

Anul școlar 2021 – 2022

Limba și literatura maghiară maternă

Numele:.....
.....
Inițiala prenumelui tatălui:
Prenumele:
.....
Școala de proveniență:
.....
Centrul de concurs:
Localitatea:
Județul:

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Az emlékek öre Lois Lowry regénye, amely 1993. április 16-án jelent meg. Magyar nyelven 2001-ben jelent meg Tóth Tamás Boldizsár fordításában. 2009-ben a bajai Szent László Általános Művelődési Központ színtársulata vitte színpadra elsőként.

A történet egy jövőbeli közösségben veszi kezdetét. A tizenkét éves Jonas olyan világban él, melyben nincs igazságtalanság, éhezés, erőszak, nincsenek kábítószeresek, a családok életében is teljes a harmónia. Mindez az egyenlétnek köszönhető, amely tudatos, objektív tervezésen, szigorú előírásokon, valamint biológiai és egyéb szabályozásokon alapszik. Ezek mind azt a célt szolgálják, hogy a negatív élmények kiiktatásával az igazán mély érzelmeket is száműzzék a közösség életéből. Így a családok élete harmonikus, a kapcsolatok kiegyensúlyozottak, mindenki illedelmes, nyugodt és elégedett, nincs ok a félelemre, aggodásra, elkeseredésre. A gyerekek az iskolában megismerik a közösség szabályait, megtanulják a telep rendjét és a helyes nyelvhasználatot: hogy minden mondatot jól átgondoljanak, minden megfogalmazásuk világos, minden szóválasztásuk tökéletes legyen.

Ezt a tökéletesnek tűnő társadalmat a bölcsek tanácsa vezeti. Ők azok is, akik a tizenkettedik évüket betöltött fiúk és lányok egész életre szóló pályáját kijelölik, egy évente megrendezett ceremónián. Történetünk hőstét valami egészen egyedi feladatra tartják alkalmasnak: Jonast kiválasztották, hogy betöltse az Emlékek Órének szerepét, az egyetlen olyan emberét, aki az egyenlét előtti állapotok emlékét őrzi. Miközben a korábbi őrző felkészíti őt hivatása betöltésére, Jonas előtt feltárul, milyen titkok lapulnak az őt körülvevő világ békéje mögött. Amint Jonas befogadja az emlékeket, rádöbben, milyen felszínes is a közösség élete. A tökéletes utópiából lassacskán kirajzolódnak azok az elemek, amelyek rámutatnak a tökéletes világ mögött megbúvó antiutópikus jellemzőkre; ebből következik, hogy a mű zsánere* nem utópia**, hanem disztópia.

Annak ellenére, hogy bírálat és kritika illette a művet a témája miatt, a regény elnyerte az 1994-es Newbery Medal irodalmi díjat, valamint több mint 5 és fél millió eladási példányszámot ért el. Az Egyesült Államokban és Kanadában több középiskola olvasmánylistáján szerepel, habár tiltólistákon is rajta van. A regény egy tetralógiának az első kötete, amelyet a Valahol messze, illetve a Hírvívő és A fiú című regény követ.

A könyvből 2014-ben filmváltozat is készült Phillip Noyce rendezésében, bár ez a téma ekkorra már divatosnak, már-már elcsépeltnak minősült Hollywoodban, minthogy abban az

időszakban több hasonló, tinikről szóló disztópiafilm jelent meg és vált népszerűvé. A kritikák szerint ráadásul Az emléke őre minőségben is alulmarad a 2012-es Éhezők viadala és a szintén 2014-es A beavatott című filmalkotásokkal szemben, így közel sem keltett akkora feltűnést, mint az alapjául szolgáló kilencvenes évekbeli regény.

(a Wikipédia, a Pagony és a Filmtett cikkei alapján)

*zsáner: (a francia *genre* szóból) adott művészet egy ága, fajtája, műfaja

**utópia: tökéletesnek képzelt, de megvalósíthatatlan jövőbeli társadalomkép

Válaszolj a fenti szöveghez kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

A.

1. Ki kicsoda a szövegben említett személyek közül? Írd válaszaidat a vonalra!

Lois Lowry _____

Tóth Tamás Boldizsár _____

Jonas _____

Phillip Noyce _____

4 pont

2. Igazak vagy hamisak a következő kijelentések? Jelöld a táblázat megfelelő oszlopában!

Kijelentés	Igaz	Hamis
A mű cselekménye a múltban játszódik.		
A mű egy trilógia első kötete.		
A regény elérhető magyar nyelven is.		
A regény egy utópia.		

4 pont

3. Igazold a szöveg alapján, hogy a regény megosztja a közvéleményt! Töltsd ki a táblázatot a szövegből vett 5 információval!

Annak bizonyítéka, hogy pozitívan fogadják a regényt:	Annak bizonyítéka, hogy elmarasztalják a regényt:

5 pont

4. Milyen jelentéssel egészíti ki az alábbi két mondatot az aláhúzott is szó? Írd a négyzetbe a

A könyvből 2014-ben filmváltozat is készült Phillip Noyce rendezésében.

helyes válasz betűjelét!

- a. Sok más könyv mellett ebből is készült egy filmváltozat.
- b. A könyvről korábbi filmfeldolgozások mellett 2014-ben is készült egy változat.
- c. A népszerűségét igazoló díjak és feldolgozások mellett filmváltozat is készült a könyvből.

Helyes válasz betűjele: _____

Ők azok is, akik a tizenkettedik évüket betöltött fiúk és lányok egész életre szóló pályáját kijelölik.

- a. A bölcsek tanácsának feladata a közösség vezetése mellett a fiúk és lányok pályájának kijelölése is.
- b. Nem csak a fiúknak, hanem a lányoknak is kijelöli a pályáját a bölcsek tanácsa.
- c. A szülők és a gyerekek mellett a bölcsek tanácsának is van beleszólása a fiúk és a lányok pályájának kijelölésébe.

Helyes válasz betűjele: _____

6 pont

5. Társítsd a szöveg alapján az évszámot az eseményhez!

1. Ebben az évben jelent meg a regény.	a) 2009	1.	
2. Elnyerte a Newbery Medal díjat.	b) 2001	2.	
3. A magyar nyelvű fordítás megjelenésének éve.	c) 1993	3.	
4. Ebben az évben vitték első alkalommal színpadra.	d) 1994	4.	
5. Ebben az évben készült el a regény filmváltozata	e) 2014	5.	

5 pont

6. Igazold 3–4 mondatban a szöveg alapján, hogy Jonas közösségének felszínes az élete!

6 pont

B.

1. Húzd alá a következő mondatokban azt a teljes (névszói, főnévi) kifejezést, amelyet hangsúlyozással emelünk ki!

Magyar nyelven 2001-ben jelent meg Tóth Tamás Boldizsár fordításában.

2009-ben a bajai Szent László Általános Művelődési Központ színtársulata vitte színpadra elsőként.

A történet egy jövőbeli közösségben veszi kezdetét.

abban az időszakban több hasonló, tinikről szóló disztófiafilm jelent meg.

4 pont

2. Társítsd a megadott mondatok igéit a hozzájuk kapcsolódó kötelező szereplőkkel (vonzatokkal)! Írd be a helyes társításokat a táblázat üres rovataiba! Minden számhoz egy betűjel tartozik.

1) Az egyenlét tudatos, objektív tervezésen, szigorú előírásokon, valamint biológiai és egyéb szabályozásokon alapszik .	a. IGE + valaki/valami, valakiből/valamiből
2) a korábbi őrző felkészíti őt hivatása betöltésére	b. IGE + valaki/valami, valakit/valamit
3) elemek, amelyek rámutatnak a tökéletes világ mögött megbúvó antiutópikus jellemzőkre	c. IGE + valaki/valami, valakire/valamire
4) a regény elnyerte az 1994-es Newbery Medal irodalmi díjat	d. IGE + valaki/valami, valakit/valamit, valakire/valamire
5) A könyvből 2014-ben filmváltozat is készült Phillip Noyce rendezésében	e. IGE + valaki/valami, valakin/valamin
6) A kritikák szerint ráadásul Az emléke öre minőségben is alulmarad a 2012-es Éhezők viadala és a szintén 2014-es A beavatott című filmalkotásokkal szemben	f. IGE + valaki/valami, valakivel/valamivel szemben

1)	
2)	
3)	
4)	
5)	
6)	

6 pont

3. Az alábbi szavak közül melyik az, amelynek alakjában nem szerepel igekötő (nem igekötős igéből képezték)? Írd a vonalra helyes válasz betűjelét!

- a. elégedett
- b. megfogalmazás
- c. feladatra
- d. elcsépett
- e. beavatott

Helyes válasz betűjele: _____

5 pont

4. A megadott összetételeket magyarázó szókapcsolatok mintájára magyarázd az alábbi összetett szavakat az összetételi tagok közötti kapcsolat bemutatásával!

Pl. *nyelvhasználat* = nyelv(nek a) használata;
nyelvhasználó = nyelvet használó (ember);
diáknyelv = diákok nyelve/ nyelv, amit a diákok használnak stb.

kábítószer =

szóválasztás =

tiltólista =

példányszám =

4 pont

5. Helyezd el a felsorolt birtokos szerkezeteket a táblázatba a jelentésük alapján!

Lois Lowry regénye, Tóth Tamás Boldizsár fordítása, a közösség szabályai, középiskolák olvasmánylistája, Phillip Noyce rendezése

A birtokot a birtokos hozza létre	A birtok a birtokos számára készült, rá vonatkozik

5 pont

6. Írd ki a (tag)mondatokból a teljes alanyi és határozói szerepű kifejezést!

1) *milyen titkok lapulnak az őt körülvevő világ békéje mögött.*

alanyi szerepű kifejezés: _____

határozói szerepű kifejezés: _____

2) *bírálat és kritika illetve a művet a témája miatt*

alanyi szerepű kifejezés: _____

határozói szerepű kifejezés: _____

3) *ez a téma divatosnak, már-már elcsépeltnek minősült*

alanyi szerepű kifejezés: _____

határozói szerepű kifejezés: _____

6 pont

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget!

Az örökítő megveregette Jonas görnyedt hátát.

– Evés után kidolgozzuk a tervet.

Jonas értetlenkedve nézett rá.

– Milyen tervet? Nincs mit tervezni. Nem tehetünk semmit. Ilyen a világunk. Már az én születésem előtt, a te születésed előtt, az elődöd születése előtt is ilyen volt. Ilyen már réges-réges-régen – motyogta a közhellyé vált kifejezést.

– Jonas – szolt rövid hallgatás után az örökítő –, nekünk valóban úgy tűnik, hogy egy örökkévalóság óta így él az ember. De az emlékekből tudjuk, hogy nem volt mindig ilyen a világ. Az embereknek egykor voltak érzelmeik. Te meg én át is éltük őket. Saját tapasztalatból tudjuk, hogy volt idő, amikor még mindenki érzett büszkeséget, bánatot...

– És szeretetet... – szolt közbe Jonas, felidézve a családi ünnep emlékét. Aztán a szöke katona jutott eszébe. – És kint...

– Az emlékek őrzésében nem a fájdalom a legrosszabb – folytatta az örökítő –, hanem az egyedüllét. Az emlékek arra valók, hogy az emberek osztozzanak rajtuk.

– Velem megoszthattad őket – jegyezte meg Jonas. Szerette volna egy kicsit vigasztalni az öreget.

– Ez igaz. Az együtt töltött egy év rádöbbenett arra, hogy a dolgok nem maradhatnak a régiben. Már korábban is éreztem, hogy tennem kellene valamit, de minden próbálkozás kilátástalannak tűnt. Most először érzem úgy, hogy van esély a sikerre. A megoldásra te mutattál rá... – Az örökítő az órájára nézett. – ...alig két órával ezelőtt.

Jonas kíváncsian várta a folytatást. Késő éjszaka volt már, de ők még mindig beszélgettek. Jonas kapott egy talárt az örökítőtől – egy olyan hosszú ruhát, amelyet csak a döntéshozók viseltek –, abba burkolózva ült.

Lehetségesnek tűnt a siker. Nem volt rá túl nagy esély, de lehetségesnek tűnt. A kudarc viszont egyenlő volt a biztos halállal. De mit számít az? Ha marad, nem érdemes élnie.

– Megteszem... – felelte az örökítőnek. – Azt hiszem, képes vagyok rá. Vagy legalábbis megpróbálom. De neked is velem kell jönnöd!

(Lois Lowry: Az emlékek őre. Részlet)

Válaszolj a következő kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

1. Mutasd be 3–4 mondatban a szereplők közti viszonyt!

5 pont

2. Az örökítő az együtt töltött év alatt rádöbben, hogy változtatni kell a kialakult helyzeten. Hogyan reagál Jonas az örökítő ötletére? Fogalmazd meg válaszod 3–4 mondatban a szöveg alapján!

5 pont

3. Értelmezd 4–5 mondatban a szövegösszefüggés alapján az örökítő szavait!

„ – Az emlékek őrzésében nem a fájdalom a legrosszabb – folytatta az örökítő –, hanem az egyedüllét. Az emlékek arra valók, hogy az emberek osztozzanak rajtuk.”

5 pont

4. Írj egy 10–15 mondatos élménybeszámolót az alábbi részletből kiindulva:

„Saját tapasztalatból tudjuk, hogy volt idő, amikor még mindenki érzett büszkeséget, bánatot...

– És szeretetet... – szólta közbe Jonas, felidézve a családi ünnep emlékét. Aztán a szőke katona jutott eszébe. – És kint...”

15 pont

